

Avlsplan Norsk Varmblod 2017-2021

Styringsdokument for avl av Norsk Varmblod (NV)

01.01.2019

Innhold

1.	Innledning	4
2.	Avlsmål	4
2.1.	Eksteriøregenskaper	4
2.2.	Bruksegenskaper	4
2.3.	Eksteriørbeskrivelse	4
2.4.	Bruksbeskrivelse	5
2.5.	Temperament	5
2.6.	Helse og holdbarhet	6
3.	Registrering og stambokføring	6
3.1.	Registrering	6
3.1.1.	A-register	6
3.1.2.	For-register	6
3.1.3.	B-register	6
3.1.4.	Krav om DNA	7
3.2.	Stambokføring	7
4.	Registrering av egenskaper	7
4.1.	Utstillingsrett	7
4.2.	Offisielle utstillingsklasser	7
4.3.	Øvrige klasser	9
4.4.	Eksteriøregenskaper	9
4.5.	Bruksegenskaper	9
4.5.1.	Unghesttest, 3 års	9
4.5.2.	Unghesttest, 4 års	9
4.5.3.	Brukstest, 5 års og eldre	9
4.5.4.	Sportsresultater	9
4.5.5.	Utenlandske bruksprøver	10
5.	Indekser og rangering	10
5.1.	Indekser	10
5.2.	Klassifisering og premiering	11
5.3.	Rangering	11
5.4.	Kvalifisering til Eliteskuet og Elitefinalen	12
6.	Utstillinger i regi av Norsk Hestesenter	12

7.	Avlsgodkjenning - hopper	12
7.1.	Stambokføring	12
7.2.	Typegodkjenning	12
8.	Avlsgodkjenning hingster	13
8.1.	Kåring (I)	13
8.1.1.	Visningsrett	13
8.1.2.	Første individtest	14
8.1.3.	Andre individtest	14
8.1.4.	Kåring	15
8.1.5.	Premiering	15
8.1.6.	Forkortet individtest	15
8.1.7.	Interimkåring	16
8.1.8.	Helsekrav	16
8.1.8.1.	Røntgenologisk forundersøkelse	16
8.1.8.2.	Veterinærundersøkelse	16
8.1.9.	Dispensasjon	16
8.1.10.	Avkåring	17
8.2.	Avlsgodkjenning annet forbund (II)	17
8.3.	Individuell godkjenning (III)	17
8.4.	Reproduksjon	17
8.4.1.	Fruktbarhet	17
8.4.2.	Sæd fra død hingst	17
8.4.3.	Import av sæd	17
8.4.4.	Embryotransplantasjon	17
8.4.5.	Kloning	18
	Vedlegg 1 - Liste over avlsforbund som berettiger til innføring i A-registeret	19
	Vedlegg 2 - Liste over avlsforbund hvor Norsk Varmblod anerkjenner kåring	20
	Vedlegg 3 - Kriterier for elitehingststatus	21
	Vedlegg 4 - Kriterier for elitehopperstatus	22
	Vedlegg 5 - Røntgenologisk forhåndsundersøkelse	23
	Vedlegg 6 - Skjema for forhåndsrøntgen av varmbloods ridehest	24
	Vedlegg 7 - Standard helseprotokoll	25

1. Innledning

Avlsplanen skal være et langsiktig og forutsigbart avlsverktøy for å forbedre avlen av Norsk Varmblod, samt være et støttedokument for avlere, utstillere og dommere. Vedleggene til Avlsplanen kan endres fortløpende.

2. Avlsmål

Norsk Varmblod skal være en sunn og funksjonsdyktig, typefast og edel prestasjonshest. Den skal være høystilt, korrekt, storlinjet og holdbar. Den skal ha et godt temperament, god samarbeidsvilje og lette, fremadgripende bevegelser egnet for dressur, sprang eller feltritt på internasjonalt nivå. Ønsket høyde er mellom 163 og 173 cm i mankehøyde ved stangmål hos utvokste individer (8 år og eldre).

Egenskaper som skal vektlegges er eksteriør, bruksegenskaper, holdbarhet, temperament og fruktbarhet. Vektlegging av egenskaper skal baseres og kontinuerlig vurderes på bakgrunn av eksisterende kunnskap og forskning på hestens funksjon, helse og temperament.

2.1. Eksteriøregenskaper

Eksteriøregenskaper vektes med 40 % i totalindeksen, og eksteriøregenskaper som vektlegges i avlsarbeidet er:

- ✓ Type (størrelse, kroppsform, mankehøyde, pipeomfang og brystomfang)
- ✓ Hode, hals og kropp (hode, hals, skulder, manke, overlinje, kryss og lår)
- ✓ Bein, beinstilling og korrektheten i bevegelsene
- ✓ Bevegelse i skritt
- ✓ Bevegelse i trav
- ✓ Bevegelse i galopp
- ✓ Helhetsinntrykk (en skjønnsmessig vurdering av hestens eksteriør og bevegelser)

2.2. Bruksegenskaper

Bruksegenskaper vektes med 60 % i totalindeksen og bruksegenskaper som vektlegges i avlsarbeidet er:

- ✓ Gangarter (skritt, trav, galopp)
- ✓ Sprangegenskaper (teknikk, taksasjon, galopp)
- ✓ Kapasitet og ridbarhet eller innstilling
- ✓ Helse og holdbarhet
- ✓ Temperament

2.3. Eksteriørbeskrivelse

Type: Norsk Varmblod er edel, høystilt, korrekt og storlinjet. De ulike kroppsdelene som hals, bryst, skulder, rygg og lår er velmarkerte, store og muskuløse. Den er velproporsjonert og har et utpreget feminint, eller maskulint uttrykk. Hesten bør være mellom 163 til 173 cm i mankehøyde målt med stang hos voksne hester (8 år og eldre).

Hode, hals, kropp: Uttrykksfullt, tørt og edelt hode, med store øyne og godt kjønnspreg. God overgang mellom hode og hals. Halsen er lang og vel ansatt, med en svak hvelving.

Hesten har godt silleie slik at rytteren kan påvirke hesten på rett måte. Manken er særdeles viktig, den skal være velmarkert og lang. Skulderen er lang og skrå. Ryggen er sterk og av middels lengde. Lenden er middels lang, bred og muskuløs. Brystet er middels dypt og bredt, med en oval ribbenshvelving som muliggjør en optimal sjenkelplassering.

Krysset ønskes langt, bredt og muskuløst, med moderat helling. Dette fordi vinkelen mellom lårbein og hoftebein er særlig viktig for bruken, da påskyv og bakbeinsaktivitet er avhengig av at hesten kan "sette seg". Denne egenskapen er svært viktig for både en sprang- og dressurhest. Lårene ønskes dype og muskuløse, med gode underlår.

Bein, beinstilling, høver og korrekthet i bevegelsene: Sterke, tørre og velstilte bein, med passende vinkler i has og koder, velmarkerte ledd med jevne overganger, korte og flate piper samt middellange koder. Velformede høver med god hornkvalitet. Størrelsen på ledd og høver skal stå i forhold til resten av dyret. Hesten skal ha så korrekte bevegelser som mulig, bena skal føres frem på en rett linje, sett både forfra og bakfra.

Bevegelse i skritt: Rent, taktmessig og fremadgripende. Avspent, ledig og gjennom hele kroppen, med god kne- og haseaksjon.

Bevegelse i trav: Taktmessig, ledig, velbalansert og veivinnende, med god skulderfrihet og kne- og haseaksjon.

Bevegelse i galopp: Ren, taktmessig og fremadgripende med god bæring, balanse og elastisitet.

2.4. Bruksbeskrivelse

Dressurhest: Stor evne til innundergripen og bæring samt god kne- og haseaksjon. Skrittet skal være smidig, ledig og taktfast, travet elastisk taktfast og med god bæring. Galoppen skal være ledig og taktfast med god bæring og balanse. Videre legges det stor vekt på god ridbarhet, fremadbydning, mot og kapasitet.

Spranghest: Et kraftfullt og smidig sprang med stor kapasitet og god teknikk. Taksasjon, beinteknikk, bruk av rygg samt en smidig og ledig galopp med god balanse. Videre legges det stor vekt på naturlig forsiktighet, stort mot, overblikk og god ridbarhet, samt at hesten hopper rasjonelt i forhold til hinderhøyden.

Kapasitet i form av talent, evner og utviklingspotensial som henholdsvis dressur- eller spranghest, bedømmes i begge disipliner. Ved vurdering av ridbarhet legges det vekt på hestens oppmerksomhet, aksept av og svar på hjelpene, fremadbydning og lærevillighet.

2.5. Temperament

Temperament blir i hovedsak vurdert gjennom bruksprøvene, men også kåringsnemnd, dommere og veterinær vurderer hestens temperament. Hesten skal utvise ærlighet, mot, sikkerhet og stabilitet i all fremtreden.

Ved vurdering av ridbarhet legges det vekt på hestens oppmerksomhet, aksept av og svar på hjelpene, fremdrift i arbeidssituasjonen og lærevillighet. De samme vurderinger gjøres under løsvising og løshopping hvor hestens innstilling vurderes.

2.6. Helse og holdbarhet

Det er av særdeles stor betydning at hesten er sunn og funksjonsfrisk. Hestens helsetilstand og potensielle holdbarhet vurderes ved eksteriørbedømmelsen. Det legges særlig vekt på hestens bein, beinstilling og korrekthet i bevegelsene.

Holdbarhet er et uttrykk for utviklingen i helsetilstand over tid ved bruk av hesten. Begrepet holdbarhet brukes derfor kun for hester i de eldste klassene. For de yngre hestene brukes begrepet helsetilstand. Ved kåring av hingster er helse et eget bedømmespunkt.

All avlsvirksomhet skal skje i tråd med det til enhver tid gjeldene regelverk.

3. Registrering og stambokføring

Registrering og stambokføring følger de til enhver tid gjeldende internasjonale og nasjonale regelverk. Norsk Varmblod har utarbeidet en liste over stambøker som, hvis hesten er førstegangsregistrert i hovedavsnittet til opprinnelsesstambok, gir rett til innføring i A-registeret ([Vedlegg 1](#)).

3.1. Registrering

3.1.1. A-register

Innføring i A-registeret forutsetter at far er avlsgodkjent og at både mors og fars avstamning tilfredsstillende til enhver tid gjeldende krav i Norsk Varmblod.

Fullblods- og araberavstamning er godkjent for innføring i A-registeret. Ved araberavstamning menes ox-arabere, shagya-arabere samt krysninger herav med fullblod, såkalte angloarabere. For hester av ren engelsk fullblods- eller araberavstamning stilles det ingen spesielle krav med hensyn til at far, morfar og mormors far skal være kåret, da disse rasene internasjonalt ikke lenger har krav om at hingsten skal være kåret for å kunne brukes i avlen. Shagya-araber har vanlig kåring, og for hester med innslag av slikt blod, gjelder kravet om kårede hingster som far, morfar og mormors far.

3.1.2. For-register

Innføring i For-registeret (F) forutsetter for føll født til og med 2018 at mor er Typegodkjent (stambokført i F1) eller at mor er i F2-registeret på bakgrunn av tidligere typegodkjenning i morsstammen og at far er avlsgodkjent. Fra og med 2019 kreves typegodkjenning av mor i alle ledd for innføring av avkom neste nivå. Dette gjelder ikke hopper som allerede har avkom i For-registeret. Typegodkjente hopper med enkelte godkjente ledd i sin avstamning innføres i det relevante For-registernivå.

Det kan i særskilte tilfeller etter søknad dispenseres fra kravet til visning av mor for registrering i For-registeret.

3.1.3. B-register

Førstegangsregistrering i B-registeret forutsetter at både mors og fars avstamning tilfredsstillende til enhver tid gjeldende krav i Norsk Varmblod for innføring i A-registeret, men hvor far ikke er avlsgodkjent.

3.1.4. Krav om DNA

Føllets avstamning skal alltid verifiseres gjennom DNA-test mot foreldres DNA-profil. Det stilles ikke krav til at føllet må være født i Norge.

3.2. Stambokføring

Hopper stambokføres på bakgrunn av bedømmelse på utstillinger eller tester i Norsk Varmblod fra og med tre års alder. Hopper kan stambokføres i A-register (premiert hoppe) eller F-register (Typegodkjent hoppe). Se [«Avlsgodkjenning, hopper»](#) for detaljer.

Stamboknummer gjeninnføres for premierte hopper. Hopper som er stambokført på bakgrunn av eksteriøregenskaper får tildelt et løpenummer etterfulgt av bokstaven «R». Hopper som i tillegg har sportsprestasjoner eller har gjennomført brukstest får bokstavene «RS» etter sitt løpenummer.

Hingster stambokføres på bakgrunn av kåring i Norsk Varmblod. Se [«Avlsgodkjenning, hingster»](#) for detaljer. Stambokførte hingster får tildelt bokstaven RH etter sitt løpenummer.

4. Registrering av egenskaper

Registrering av hestenes egenskaper er en viktig del av avlsarbeidet og legger grunnlag for utarbeidelse av statistikk og avlsverdier for enkeltindivider, samt gir viktig informasjon om populasjonen som helhet.

4.1. Utstillingsrett

En hingst, hoppe eller vallak har full utstillingsrett og kan premieres hvis den har en stamme som kvalifiserer for innføring i A-registeret. Norsk Varmblod-hesten i For-registeret og hopper som fremstilles for Typegodkjenning har også utstillingsrett. Hopper i B-register kan fremstilles til Typegodkjenning for innføring i For-register. Det stilles prestasjonskrav til hingster som fremstilles til [kåring](#), hopper til [Typegodkjenning](#), og vallaker fem år og eldre.

4.2. Offisielle utstillingsklasser

De offisielle kårings, utstillings- og unghesttestklassene er følgende:

1. Hingster seks år og eldre
  - a. Hingster som har kåring eller premiegrad i Norsk Varmblod eller av Norsk Varmblod anerkjent avlsforbund
  - b. Hingster som ikke er kåret i Norsk Varmblod
2. Hingster fire og fem år
  - a. Hingster som er kåret i Norsk Varmblod eller av Norsk Varmblod anerkjent avlsforbund
  - b. Hingster som ikke er kåret i Norsk Varmblod eller av Norsk Varmblod anerkjent avlsforbund
3. Hingster tre år
4. Utstilling hopper seks år eller eldre med føll ved fot
5. Utstilling hopper seks år og eldre uten føll ved fot
6. Utstilling hopper fire og fem år
7. Utstilling hopper tre år
8. Utstilling vallaker seks år og eldre
9. Utstilling vallaker fem år

10. Utstilling føll
11. Utstilling toåringer
12. Sportstest, tre års
13. Sportstest, fire års
14. Sportstest, fem år og eldre

I tillegg deles hestene inn i følgende underkategorier:

- a) Hopper med sprangavstamning(s)
- b) Hopper med dressuravstamning(g)
- c) Hingster og vallaker med sprangavstamning(s)
- d) Hingster og vallaker med dressuravstamning(g)

Hingstekåring klasse, 1 til 3

Registrering og bedømmelse av eksteriør- bruks-, temperaments- og helseegenskaper, se [visningsrett](#) for informasjon om hvilke hingster som kan fremstilles til kåring.

Utstilling hopper, klasse 4 til 7

Registrering og bedømmelse av eksteriøregenskaper, samt vektlegging av eventuelle sportsresultater.

Utstilling vallaker, klasse 8 til 9

Vallaker kan vises på offentlig utstilling for bedømmelse av eksteriør og prestasjon. Kun vallaker med bruksprøve- og/eller sportsprestasjoner har visningsrett.

Utstilling føll, klasse 10

Registrering og bedømmelse av eksteriøregenskaper.

Utstilling toåringer, klasse 11

Registrering og bedømmelse av eksteriøregenskaper.

Unghesttest, 3 års, klasse 12

Registrering og bedømmelse av helse- og bruksegenskaper for tre år gamle hingster, hopper og vallaker.

Unghesttest, 4 års, klasse 13

Registrering og bedømmelse av helse- og bruksegenskaper for fire år gamle hingster, hopper og vallaker. Hopper med føll ved fot skal ikke delta på brukstest. Femårige hopper som har hatt føll som fireåring kan møte til test og bedømmes på fireåringenes premisser. Deltakelse i lavere årsklasse forutsetter dokumentasjon på følling foregående år.

4.3. Øvrige klasser

Typegodkjenning: Avlsgodkjenning av hopper tre år og eldre uten godkjent avstamning

Åpen klasse hingst: Beskrivelse uten poeng. Hingster som innehar kårings- eller premiegrad i Norsk Varmblod eller NV-godkjente forbund, endrer ikke premiegrad.

Åpen klasse hopper og vallaker: Beskrivelse uten poeng, endrer ikke premiegrad.

Uoffisiell klasse: Eksteriørbedømmelse, ikke tellende i offisielle sammenhenger.

Unghester uten godkjent stamme: Kan møte til unghesttest for uoffisiell vurdering.

4.4. Eksteriøregenskaper

For alle hester gjøres en eksteriørbedømmelse hvor de enkelte egenskaper vurderes på en skala fra 1-10, hvor 1 er dårligst og 10 er best. I tillegg gis det en beskrivelse av hesten.

Lineær registrering

Lineær registrering er tatt i bruk i Norsk Varmblod fra 2014. Lineær registrering er et internasjonalt anerkjent verktøy for objektivt å registrere parametere for eksteriør og bevegelser. Alle hester tre år og eldre beskrives lineært.

4.5. Bruksegenskaper

4.5.1. Unghesttest, 3 års

Bruksegenskapene vurderes gjennom løshoppingsprøve og gangartsprøve med egenrytter.

4.5.2. Unghesttest, 4 års

Bruksegenskaper vurderes gjennom gangartsprøve med egen- og fremmedrytter, samt løshopping for gangartshesten. Spranghesten går en sprangprøve under rytter med egen- og fremmedrytter der også gangarter vurderes i løpet av prøven. Det er anledning til å avlegge brukstest i begge disipliner.

4.5.3. Brukstest, 5 års og eldre

Hester fem år og eldre avlegger kun bruksprøve i spesialdisiplin med egen-, og fremmedrytter. Disse avlegger bruksprøve i egen klasse på unghesttest. Merk at fem år gamle hopper som har hatt føll gis avlskreditt og går fireårstest. For hingster til kåring gjelder [egne bestemmelser](#). Det er anledning til å avlegge brukstest i begge disipliner.

4.5.4. Sportsresultater

På utstilling hvor sportsresultater skal legges til grunn benyttes Tabell 1, hvor følgende gjelder: Tre starter med ≥ 65 % i dressur, tre kvalifiserende resultat i feltritt, eller tre feilfrie grunnomganger i sprang på nivå angitt i Tabell 1 på Lands-, Elite- og/eller Internasjonalt stevne gir minimum oppgitt bruksprøvepoeng for angitt nivå. Unghester yngre enn åtte år må ha oppnådd nevnte krav innen høyeste tillatte nivå for aldersgruppen i disiplin for å kunne oppnå åtte poeng eller høyere. Høyere bruksprøvepoeng kan tildeles basert på en helhetsvurdering av hestens prestasjoner. Hester med lavere prestasjoner på angitt nivå,

eller resultater fra lavere stevnenivå, bør etter en helhetsvurdering oppnå maksimalt syv poeng.

Tabell 1. Sportsresultater med korresponderende bruksprøvepoeng.

Bruksprøvepoeng	Dressur	Feltritt	Sprang
10	VA	CNC***/CCN***	160
9	VB	CNC**/CCN**	150
8	MB	CNC*	130
7	LA	100cm	120
6	LB	90cm	110
5	LC	80cm	100

4.5.5. Utenlandske bruksprøver

Bruksprøver fra andre stambøker kan godkjennes forutsatt at:

- ✓ Dokumentasjon foreligger ved påmeldingsfristens utløp
- ✓ Bruksprøven inneholder de samme elementer som i Norsk Varmblod

5. Indekser og rangering

De ulike delpoengene gitt under bedømmelse av hesten på utstilling eller unghesttest inngår i indekser som vektes for å avgjøre rangering av hestene og kvalifisering til finaler.

5.1. Indekser

Eksteriørindeks ¹ :	Helhetskarakteren fra eksteriørbedømmelsen
Gangartsindeks:	$\frac{(\text{skritt} + \text{trav} + \text{galopp} + \text{kapasitet} + \text{ridbarhet})}{5}$
Sprangindeks:	$\frac{(\text{galopp} + \text{teknikk} + \text{taksasjon} + \text{kapasitet} + \text{ridbarhet})}{5}$
Totalindeks:	$(0,4 * \text{eksteriørindeks}) + (0,6 * \text{bruks-/ sportsindeks})$

¹ Beregningen av eksteriørindeksen kan bli endret før 2021.

5.2. Klassifisering og premiering

Hester tre år og eldre med gjennomført brukstest eller sportsprestasjoner, plasseres i kvalitetsklasse basert på vektet totalindeks, der sportsprestasjoner erstatter bruksprøve når denne ikke er utført. For tre- og fireårstest kreves gjennomføring av bruksprøve i begge disipliner.

Kvalitetsklasse I:	Totalindeks = 8,00 eller høyere Både eksteriør- og gang- eller sprangindeks må være minst 7,00
Kvalitetsklasse II:	Totalindeks = 7,00-7,99 Både eksteriør- og gang- eller sprangindeks må være minst 6,00
Kvalitetsklasse III:	Totalindeks = 6,00-6,99
Kvalitetsklasse IV:	Totalindeks = 5,00-5,99
Kvalitetsklasse V:	Totalindeks < 5,00

Hopper oppnår premiering etter følgende kriterier:

1. premie:	Kvalitetsklasse I
2. premie:	Kvalitetsklasse II eller Eksteriørindeks = 8,0 eller høyere
3. premie:	Kvalitetsklasse III eller Eksteriørindeks = 7,0 eller høyere
Godkjent:	Kvalitetsklasse IV eller Eksteriørindeks = 5,0 eller høyere

5.3. Ranging

Treårstest:

Treåringer oppnår kvalitetsklasse og rangeres på bakgrunn av høyeste totalindeks uavhengig av spesialdisiplin.

Fireårstest:

Fireåringer oppnår kvalitetsklasse på bakgrunn av høyeste totalindeks uavhengig av spesialdisiplin. Hestene rangeres i klassen basert på totalindeks i avlagt spesialdisiplin.

Utstilling:

Ranging foretas etter oppnådd premiegrad. Ved lik premiegrad vil individer med resultat fra bruksprøve/ sportsresultater gå foran.

Ved lik eksteriørindeks vil galoppkarakter vektlegges for spranghester, mens gjennomsnitt av gangartskarakterer er tellende for gangartshester. Ved lik totalindeks vil ridbarhet og kapasitet vektlegges i begge disipliner. Dersom to eller flere fremdeles er likeplassert, foretas ranging basert på en skjønnsmessig helhetsvurdering.

5.4. Kvalifisering til Eliteskuet og Elitefinalen

Kun hester førstegangsregistrert i A-registeret kan kvalifisere til Elitefinalen og Eliteskuet, med unntak av 1. premiehopper som uavhengig av stambokopprinnelse er kvalifisert til Eliteskuet.

Merk at hopper som går tre- eller fireårstest kan kvalifisere både til Eliteskuet og Elitefinale.

Føll:	Eksteriørindeks = 8,00 eller høyere gir kvalifisering til Eliteskuet
Toåring:	Eksteriørindeks = 8,00 eller høyere gir kvalifisering til Eliteskuet
Treårstest:	Totalindeks = 7,50 eller høyere gir kvalifisering til Elitefinalen
Fireårstest:	Totalindeks = 7,50 eller høyere i spesialdisiplin gir kvalifisering til Elitefinale

Dersom færre enn ti hester totalt er kvalifisert til Elitefinalen, kan kravet senkes i det aktuelle året.

6. Utstillinger i regi av Norsk Hestesenter

Hester i klasse 4 til 12 kan eksteriørbeskrives og bedømmes på NHS-utstillinger under forutsetning av at minst én godkjent ridehestdommer står for bedømmelsen. Norsk Varmblod-dommerprotokoller skal benyttes, og hestens egenskaper registreres i henhold til NV-avlsplan. Det er ikke mulig å avlegge bruksprøve på utstillinger i regi av Norsk Hestesenter.

Merk at NHS sitt utstillingsreglement vil gjelde på disse utstillingene. Det skal fremgå av NHS terminliste hvilke arrangører som har fasiliteter for løsvising. Premiering gjøres i henhold til NV-avlsplan og NHS plikter å innrapportere resultater til stambokfører i Norsk Varmblod.

7. Avlsgodkjenning - hopper

7.1. Stambokføring

Formål:

- ✓ Vurdering av eksteriør- og bruksegenskaper
- ✓ Kartlegging og registrering av avlsmaterialet
- ✓ Verktøy for hoppeeiere i valg av hingst

Hopper kan tidligst stambokføres når de er tre år gamle. Offisiell eksteriørbedømmelse og eventuell bruksprøve/sportsresultater danner grunnlag for stambokføring. Stambokføring av hopper kan også gjøres på bakgrunn av offisiell utstilling i regi [av Norsk Hestesenter](#). Det er mulig å fremstille hoppe med føll ved fot til stambokføring.

Hopper som av helsemessige årsaker ikke kan bedømmes med løsvising, kan fremstilles til eksteriørbeskrivelse vist for hånd dersom veterinærattest fremlegges ved påmelding.

7.2. Typegodkjenning

Formål:

- ✓ Vurdering av eksteriør- og bruksegenskaper
- ✓ Kartlegging og registrering av avlsmaterialet

- ✓ Sikre at hopper med mangler i avstamning har kvaliteter som er ønsket i avl av Norsk Varmblod

Hopper som av ulike årsaker har en avstamning som ikke er godkjent for innføring i A-registeret, kan møte til Typegodkjenning. Hoppen blir avlsgodkjent og stambokført i et For-register hvis den oppnår Typegodkjenning. Fra og med 2019 er det kun hopper med dokumenterte resultater fra sporten som kan vises på Typegodkjenning. Kravet for å ha visningsrett til Typegodkjenning, er at hoppen minimum tilfredsstillers prestasjonskravet for oppnåelse av syv brukspoeng ([Tabell 1](#)). Dette gjelder ikke 3- og 4-år gamle hopper som kan fremstilles til Typegodkjenning under unghesttest, uten forutgående sportsprestasjoner. Dansk Oldenburg-hopper hvor blodsandelen er mindre enn 50% dansk oldenburger og som fremstilles til Typegodkjenning, registreres direkte i A-register hvis godkjent. For å bli Typegodkjent må hoppen oppnå en [totalindeks](#) på minimum 7,00.

8. Avlsgodkjenning hingster

Hingst kan godkjennes for avl i Norsk Varmblod hvis den oppfyller avstammingskrav for innføring i A-registeret, de til enhver tid gjeldende [helsekrav](#) i Norsk Varmblod, samt oppfyller ett av følgende vilkår:

(I) at hingsten fremstilles til en Norsk Varmblod-kåring når den er tre år eller eldre, og følger kåringsløpet i Norsk Varmblod ([se 8.1 Kåring](#)).

Eller

(II) at hingsten innehar avlsgodkjennelse fra et av Norsk Varmblod anerkjent avlsforbund ([vedlegg 2](#)).

Eller

(III) at hingsten etter søknad godkjennes på individuelt grunnlag.

8.1. Kåring (I)²

Kåring i Norsk Varmblod er basert på gjennomført individtest to ganger á fem dager, slik at den totale testperioden er ti dager (hovedregel). I forkant av første individtest skal hingsten gjennomgå en røntgenologisk forhåndsundersøkelse ([vedlegg 5](#)).

8.1.1. Visningsrett

For at hingsten skal ha visningsrett kreves tre starter med $\geq 65\%$ i dressur, tre kvalifiserende resultat i feltritt, eller tre feilfrie grunnomganger i sprang på nivå angitt i Tabell 2. Alternativt kvalifisering til finale i Norsk Breeders Trophy/Breeders Open i gjeldende aldersklasse foregående år. For hingster fem år og yngre på visningstidspunkt er det ønskelig, men ikke påkrevd, at hingsten har deltatt på treårstest, fireårstest eller i aldersbestemte klasser for fireåringer. I særskilte tilfeller kan gjeldene krav til resultater fravikes.

---

² Kåringsforløpet kan bli endret før 2021

Tabell 2. Prestasjonskrav i sport for visningsrett til kåring³

Alder fremstilling	Dressur	Feltritt	Sprang
6	LA	100cm	120
7	MB	CNC*/CCN*	130
8 år og eldre	MA	CNC**/CCN**	140

8.1.2. Første individtest

Alle hingster skal gjennomgå følgende:

- ✓ Mønstring på hardt underlag
- ✓ Klinisk helseundersøkelse
- ✓ Temperament og stallvaner
- ✓ Eksteriør, inkludert gangarter vist løs
- ✓ Bruksprøve⁴ (Tabell 3)

Tabell 3. Oversikt over bruksprøve for hingster som er inne til første individtest.

Gangartshingster	Spranghingster
Tre år	
1x Gangartsprøve med egenrytter	1x Gangartsprøve med egenrytter
1x Gangartsprøve med testrytter	1x Gangartsprøve med testrytter
1x Løshoppingsprøve	1x Løshoppingsprøve
Fire år	
1x Gangartsprøve med egenrytter	1x Sprangprøve med egenrytter
1x Gangartsprøve med testrytter	1x Sprangprøve med testrytter
1x Løshoppingsprøve	1x Gangartsprøve med egen- og testrytter
Fem år og eldre	
1x Gangartsprøve med egenrytter	1x Sprangprøve med egenrytter
2x Gangartsprøve med testrytter	2x Sprangprøve med testrytter

8.1.3. Andre individtest

Alle hingster som er inne til andre individtest skal gjennomgå følgende:

- ✓ Mønstring på hardt underlag
- ✓ Klinisk helseundersøkelse
- ✓ Temperament og stallvaner
- ✓ Eksteriør, inkludert gangarter vist løs

³ Engelsk Fullblodshingster med formtall over 70 behøver ikke tilfredsstillende ordinære konkurransekrav, og behøver heller ikke avlegge bruksprøve. For ridehester kan det i spesifikke tilfeller gis dispensasjon fra kravet til sportsprestasjoner for å ha visningsrett. Det gjøres en individuell vurdering ved søknad, og presedens kan ikke påregnes.

⁴ Hingster 8 år og eldre med internasjonale plasseringer i MA dressur, 1.40m sprang, eller CNC/CCN** feltritt fritas fra bruksprøve, samt løsvising av gangarter.

- ✓ Bruksprøve⁴ (Tabell 4)

Tabell 4. Oversikt over bruksprøve for hingster som er inne til andre individtest

Gangartshingster	Spranghingster
1x Gangartsprøve med egenrytter	1x Sprangprøve med egenrytter
2x Gangartsprøve med testrytter	2x Sprangprøve med testrytter

8.1.4. Hingster med kåring fra annet avlsforbund

Hingster med kåring fra NV anerkjent avlsforbund, kan fremstilles til kåring i NV og skal gjennomgå følgende:

- ✓ Mønstring på hardt underlag
- ✓ Klinisk helseundersøkelse
- ✓ Eksteriør vist for hånd
- ✓ Frivillig visning i spesialdisiplin

8.1.5. Kåring

For å kunne oppnå avlsgodkjennelse (kåring) må hingsten tilfredsstille følgende minimumskrav:

- ✓ Minimum 160 cm i mankehøyde målt med stangmål for hingster i klasse 3
- ✓ Minimum 163 cm i mankehøyde målt med stangmål for hingster i klasse 1 og 2
- ✓ Godkjent helsevurdering
- ✓ Godkjent temperament og stallvaner
- ✓ Ha en eksteriørindeks på minst:
  - 8,00 for hingster tre til fem år
  - 7,50 for hingster seks år og eldre
- ✓ Ha en bruksprøveindeks på minst:
  - 7,50 for tre år gamle hingster
  - 8,00 for hingster fire år og eldre

Hingster som er inne til første individtest tilkjennes en avlsgodkjenningsperiode på ett til to år (kåring). Treåringer kan kun oppnå kåringsgrad, mens hingster fire år og eldre kan oppnå premiegrad på bakgrunn av kvalitet. Hingsten kalles inn igjen for gjennomføring av andre individtest. Seksåringer og eldre kan ferdigkåres ved første gangs individtest.

Kåringsnemnd kan se bort fra angitte minimumskrav for kåring for hingster som innehar eksepsjonelle kvaliteter, har stamme som vurderes som verdifull eller av andre årsaker er ønsket inn i avlen av Norsk Varmblod. Alle hingster vurderes individuelt og presedens kan ikke påregnes.

8.1.6. Premiering

- 1. premie: Totalindeks = 9,00 eller høyere
(Tildeles kun hingster med sportsprestasjoner)
- 2. premie: Totalindeks = 8,50 til 8,99
- 3. premie: Totalindeks = 8,00 til 8,49

8.1.7. Forkortet individtest

Dersom det er færre enn ti hingster meldt til kåring, kan individtesten forkortes til tre dager. I slike tilfeller kan kåringsnemnd velge å gi en tidsbegrenset bedekningstillatelse fremfor ordinær avlsgodkjenning frem til hingsten har gjennom ny bruksprøve eller sportsresultater anses tilstrekkelig oppfylt.

8.1.8. Interimkåring

Hingster som har vært forhindret fra å møte til ordinær avlsgodkjenning i NV, kan fremstilles til interimkåring. Interimkåring avholdes ved behov og foregår over én dag. Alle hingster skal fremvise røntgenbilder i forkant, samt gjennomføre følgende:

- ✓ Mønstring på hardt underlag
- ✓ Klinisk helseundersøkelse
- ✓ Temperamentsvurdering
- ✓ Eksteriør, inkludert gangarter vist løs
- ✓ Bruksprøve i henhold til avlsplan for den respektive klasse.

Ved interimkåring gis godkjenning kun for inneværende år.

8.1.9. Helsekrav

8.1.9.1. Røntgenologisk forundersøkelse

Hingster som meldes til kåring skal røntgenundersøkes i forkant av kåring. Røntgenbilder skal leveres sammen med innmelding til kåring. Se skjema «[Forhåndsrontgen av varmbloidsridehest](#)»

8.1.9.2. Veterinærundersøkelse

Den veterinære undersøkelsen foregår under kåringen etter [standard helseprotokoll](#) i rolige omgivelser med mønstring på et fast og sikkert underlag som gir like bedømmelsesforhold for alle hingster.

Undersøkelsen omfatter:

1. Signalementskontroll mot foreliggende hestepass.
2. Klinisk undersøkelse for vurdering av generell almenntilstand
3. Sirkulasjons- og respirasjonsundersøkelse. Auskultasjon av hjertet.
4. Kontroll av bitt
5. Ortopedisk undersøkelse
6. Undersøkelse av kjønnsorganer
7. Test for WFFS (Warmblood Fragile Foal Syndrom)

Hingstene grupperes i veterinærklasser basert på røntgenfunn og klinisk undersøkelse ([Vedlegg 5](#))

Veterinære anmerkninger påføres hingstens dommerprotokoll.

8.1.10. Dispensasjon

Hingster som innehar eksepsjonelle kvaliteter kan søke om dispensasjon fra ordinært kåringsforløp ved skade påført av utenforliggende årsaker. Presedens kan ikke påregnes, og alle søknader vurderes individuelt.

8.1.11. Avkåring

Hingster som viser seg å inneha en alvorlig genetisk lidelse og/eller nedarve denne eller alvorlige eksteriørfeil til avkom, kan av hensyn til dyrevelferden miste sin kåring og skal ikke benyttes i avl. ([§18a i forskrift om reinavla/registrerte dyr av hestefamilien](#))

8.2. Avlsgodkjenning annet forbund (II)

Hingster som i bedekningsåret innehar avlsgodkjennelse fra et av Norsk Varmblod anerkjent avlsforbund ([vedlegg 2](#)), er automatisk godkjent i Norsk Varmblod forutsatt at hingsten tilfredsstillende de gjeldende [helsekrav](#) i Norsk Varmblod.

8.3. Individuell godkjenning (III)

Hingst som er avlsgodkjent i andre ridehestforbund enn listet i [vedlegg 2](#), kan etter søknad godkjennes for bruk på enkelthopper. Søknad må være Norsk Varmblod i hende senest 31.12 i bedekningsåret, se www.norskvarmblod.no for mer informasjon.

Alle søknader vurderes individuelt, men det forutsettes at hingsten tilfredsstillende de til enhver tid gjeldende [avstammings-](#), og [helsekrav](#) i Norsk Varmblod, og at hingsten er kåret i minst ett av avlsforbundene listet i [vedlegg 1](#).

8.4. Reproduksjon

8.4.1. Fruktbarhet

Ved mistanke om lav fruktbarhet, kan NV kreve at det skal tas en sædprøve av hingsten for vurdering av sædkvaliteten. Sædprøven skal undersøkes med hensyn til standard kvalitetsmål for fruktbarhet.

8.4.2. Sæd fra død hingst

Sæd fra død eller kastret kåret hingst kan benyttes innenfor gyldighetstiden av tilkjent kåring eller inntil kåringsnemd eventuelt fratar hingsten avlsgodkjenningen.

8.4.3. Import av sæd

Import av sæd er regulert gjennom [Forskrift for godkjente \(reinavla/registrerte\) dyr av hestefamilien](#), og bruk av slik sæd må skje innenfor gjeldende regelverk. Se for øvrig [avlsgodkjenning av hingster](#).

8.4.4. Embryotransplantasjon

Embryotransplantasjon er tillatt i Norsk Varmblod. Ved embryotransplantasjon vil det ved registrering av føllet stilles de samme krav til DNA-verifisering av avstamning som ved ordinære drektigheter. I tillegg skal surrogathoppens UELN og navn rapporteres til stambokfører. Det er ingen begrensninger på antall avkom etter en hoppe per år.

I de tilfeller hvor surrogathoppen er fire eller fem år ved følling, gis denne avlskreditt ved deltakelse i Norsk Breeders Trophy eller unghesttest. Donorhoppe oppnår ikke avlskreditt.

8.4.5. Kloning

Kloning er i henhold til norsk lov ikke tillatt

Vedlegg 1 - Liste over avlsforbund som berettiger til innføring i A-registeret

I listen under finner du en oversikt over avlsforbund/stambøker som, forutsatt at individet er registrert i ridehestdelen av avlsforbundet, gir berettigelse til innføring i Norsk Varmblod sitt A-register. Hester fra andre stambøker/avlsforbund vurderes individuelt, og presedens kan ikke påregnes.

Anglo European Studbook (AES)
Belgisch Warmbloedpaard v.z.w. (BWP)
Dansk Varmblod (DWB)
Engelsk Fullblod (xx)
Hannoveraner Verband e.V (HANN)
Irish Sporthorse Studbook (ISH)
Koninklijk Warmbloed Paardenstamboek Nederland (KWPN) RP
Nederlands Rijpaarden en Pony Stamboek (NRPS) RP
Springpferdezuchtverband Oldenburg-International e.V. (OS)
Stud Book du Cheval de Selle Français (ANSF)
Stud-book sBs, Le Cheval de Sport Belge (SBS)
Studbook Zangersheide (Z)
Svensk Varmblod (SWB)
The Finnish Horse Breeding Association, Suomen Hippos ry (FWB)
Trakehner Avlsforbundet i Danmark (TAF)
Verband der Züchter des Holsteiner Pferdes e.V. (HOLST)
Verband der Züchter des Oldenburger Pferdes e.V. (OLD)
Verband der Züchter und Freunde des Ostpreussischen Warmblutpferdes Trakehner Abstammung e.V. (TRAK)
Westfälisches Pferdestammbuch e.V. (WESTF)
Verband der Pferdezüchter Mecklenburg-Vorpommern e.V. (MECKL)
Pferdezuchtverband Brandenburg-Anhalt e.V. (BRAND)
Rheinisches Pferdestammbuch e.V. (RHEIN)
Pferdezuchtverband Sachsen-Thüringen e.V. (SATHU)
Landesverband der Reit-und Fahrvereine Sachsen-Anhalt e.V. SA (SACHS)
Pferdezuchtverband Baden-Württemberg e.V. (BAD-WÜ)
Pferdezuchtverband Rheinland Pfalz Saar e.V. (ZWEIB)

Vedlegg 2 - Liste over avlsforbund hvor Norsk Varmblod anerkjenner kåring

Avlsforbund som anerkjennes for avlsgodkjenning av hingster i Norsk Varmblod i henhold til punkt II under [avlsgodkjenning av hingster](#).

- Belgisch Warmbloedpaard v.z.w. (BWP)
- Dansk Varmblod (DWB)
- Hannoveraner Verband e.V (HANN)
- Koninklijk Warmbloed Paardenstamboek Nederland (KWPN) (RP - ridehestavsnittet)
- Rheinisches Pferdestammbuch e.V. (RHEIN)
- Springpferdezuchtverband Oldenburg-International e.V. (OS)
- Stud Book du Cheval de Selle Français (ANSF)
- Stud-book sBs, Le Cheval de Sport Belge (SBS) (ridehestavsnittet)
- Studbook Zangersheide (Z)
- Svensk Varmblod (SWB)
- The Finnish Horse Breeding Association, Suomen Hippos ry (FWB)
- Verband der Pferdezüchter Mecklenburg-Vorpommern e.V. (MECKL) (ridehestavsnittet)
- Verband der Züchter des Holsteiner Pferdes e.V. (HOLST)
- Verband der Züchter des Oldenburger Pferdes e.V. (OLD)
- Verband der Züchter und Freunde des Ostpreussischen Warmblutpferdes Trakehner Abstammung e.V. (TRAK)
- Westfälisches Pferdestammbuch e.V. (WESTF) (ridehestavsnittet)

Hingster med avlsgodkjenning fra andre avlsforbund kan vurderes, men alle søknader vurderes individuelt og presedens kan ikke påregnes.

Vedlegg 3 - Kriterier for elitehingststatus

Hingster kan tildeles elitestatus (Elitehingst) på bakgrunn av dokumenterte resultater for avkom enten i Norsk Varmblod, stambok som NV anerkjenner og/eller rytterforbundet i respektive land.

For å kunne oppnå elitestatus må hingsten være ferdig kåret i Norsk Varmblod, inneha kåring og være eldre enn 10 år. For avdøde hingster gjelder at hingsten må ha innehatt gyldig kåring på dødstidspunkt.

Hingsten må ha minst 15 avkom med enten avls- eller sportsprestasjoner, hvorav minst ett avkom må ha internasjonale prestasjoner. For å søke om elitestatus må hingsten ha oppnådd minst 50 poeng, der avkommets høyeste enkeltpoeng er tellende. Minst 20 av poengene må være oppnådd i Norsk Varmblod.

Følgende avkomsprestasjoner gir tellende poeng:

Føll	Eksteriørindeks 8,00 eller bedre	1,0 poeng.
To års unghest	Eksteriørindeks 8,00 eller bedre	1,5 poeng
Unghest-test	Kvalitetsklasse I	3,0 poeng
Sportstest	Sportsindeks 8,00 eller bedre	2,0 poeng
1. premiert hoppe		2,0 poeng
Kåret hingst		4,0 poeng
Oppfylt kriterium for NBT/Breeders Open-finale i aldersklassen		2,0 poeng

Minimum tre starter med $\geq 65\%$ i dressur, eller tre kvalifiserende resultat i feltritt, eller tre feilfrie grunnomganger i sprang i:

- MB på L/E-stevner eller internasjonalt 2,0 poeng
- MA på L/E-stevner eller internasjonalt 3,0 poeng
- VB/VA på L/E-stevner eller internasjonalt 5,0 poeng

Deltagelse WEG/OL	10,0 poeng
Deltagelse Unghest-VM	5,0 poeng
Individuelle medaljer i nasjonale mesterskap	10,0 poeng
Individuelle medaljer i internasjonale mesterskap	15,0 poeng
Lagmedaljer i nasjonale mesterskap	5,0 poeng
Lagmedaljer internasjonale mesterskap	10,0 poeng

Avkomsprestasjoner må være dokumentert i Norsk Varmblods stambok eller i annet ridehestavlsforbund godkjent av Norsk Varmblod ([Vedlegg 1](#)). Det vil si at avkommene må være registrerte, og utstillings-/sportsresultater fra inn- og utland må være innrapportert med dokumentasjon, eller linket til registeret/stamboka gjennom registreringsnummer.

Vedlegg 4 - Kriterier for elitehopperstatus

Hopper kan tildeles elitestatus (Elitehoppe) på bakgrunn av dokumenterte resultater for avkom enten i Norsk Varmblod, stambok som NV anerkjenner og/eller rytterforbundet i respektive land.

Hoppens eier må selv søke om elitestatus på standardisert skjema innen 1. september, samt vedlegge dokumentasjon på avkommenes resultater. Elitehoppene inviteres til Norsk Varmblod Eliteskue for tildeling av Elitestatus.

For å bli vurdert som potensiell Elitehoppe må hoppen:

- ✓ Være premiært (stambokført*) i Norsk Varmblod
- ✓ Ha tre eller flere avkom med poeng, etter minst to ulike hingster
- ✓ Oppnå minst 10 poeng hvorav hvert avkom kan bidra med maks fem poeng. Minimum 4 av poengene må være oppnådd i Norsk Varmblod.

Følgende gir tellende poeng:

Føll	Eksteriørindeks 8 eller bedre	1,0 poeng
To års unghest	Eksteriørindeks 8 eller bedre	1,5 poeng
Unghest-test	Kvalitetsklasse I	3,0 poeng
	Kvalitetsklasse II	1,5 poeng
1. premiært hoppe		2,0 poeng
Kåret hingst		4,0 poeng
Oppfylt kriterium for NBT/Breeders Open-finale i aldersklassen		2,0 poeng

Minimum tre starter med $\geq 65\%$ i dressur, eller tre kvalifiserende resultat i feltritt, eller tre feilfrie grunnomganger i sprang i:

- MB på L/E-stevner eller internasjonalt 2,0 poeng
- MA på L/E-stevner eller internasjonalt 3,0 poeng
- VB/VA på L/E-stevner eller internasjonalt 5,0 poeng
- Deltagelse Unghest-VM 5,0 poeng

Øvrige sportsresultater kan vurderes individuelt.

Avkoms prestasjoner må være dokumentert i Norsk Varmblod eller annet ridehestavlsforbund godkjent av Norsk Varmblod ([Vedlegg 1](#)). Avkom må være registrert og utstillings-/sportsresultater fra inn- og utland må være dokumentert eller linket til registeret/stamboka gjennom registreringsnummer.

*Hopper som ikke innehar stambokføring kan fremstilles til vurdering under Eliteskuet hvis øvrige krav til avkom er oppnådd.

Vedlegg 5 - Røntgenologisk forhåndsundersøkelse

Se skjema «[Forhåndsrontgen av varmblodsridehest](#)»

Røntgenbilder for hingster 7 år og yngre skal være tatt innen de siste 6mnd ved innmelding. For hingster 8 år og eldre aksepteres bilder tatt innenfor de siste 12 mnd. Bilder avleses hos NV og bedømmes i fire kategorier:

- Kat 1:** Røntgenologisk uten spesifikke funn eller anmerkninger uten betydning.
- Kat 2:** Røntgenologiske funn med små avvik fra normen, klinisk betydning er uklar eller ukjent.
- Kat 3:** Røntgenologiske funn med store avvik fra normen, men hvor negativ innflytelse på egenskap og prestasjon er ukjent.
- Kat 4:** Røntgenfunn som med stor sannsynlighet har negativ innflytelse på egenskaper og prestasjon.

Helseundersøkelse

Hingstene gjennomgår en helseundersøkelse i henhold til [standard helseprotokoll](#) og settes i veterinærklasse på bakgrunn av denne samt røntgenundersøkelse.

- Klasse 5:** Hingster med arvelige lidelser som uansett individets øvrige kvaliteter ikke vil oppnå kåring.
- Klasse 4:** Hingster med svært betydelig lidelse. Disse skal likevel ikke ekskluderes på grunnlag av den veterinære forundersøkelse.
- Klasse 3:** Hingster med lidelser av mindre betydning, som kan oppveies av andre gode egenskaper.
- Klasse 2:** Hingster med lidelse som ikke har dokumentert avlsmessig betydning.
- Klasse 1:** Hingster med uvesentlige helsemessige bemerkninger eller ingen helsemessige bemerkninger.

Vedlegg 6 - [Skjema for forhåndsrøntgen av varmlods ridehest](#)

Vedlegg 7 - [Standard helseprotokoll](#)